

der kun have 1 Svend. Det er jo rigtigt, at naar en Bagermester kun har 1 Svend, maa han undvære denne bestemte Mand hver anden Søndag. Men vil det ærede Medlem da sige, at fordi der er nogle Bagermestre, der kun have 1 Svend, skulle disse Svende ikke have fri? Det vil det ærede Medlem vist ikke. Det ærede Medlem kan hertil svare, at saa kan man gaa den Vej at bestemme, at en Bagersvend skal have 1 frit Døgn om Ugen, ligegyldigt paa hvilken Dag det træffer. Det kan man i og for sig godt sige, men saa maatte man naturligvis gaa noget videre og lade det gælde for Arbejdere i Almindelighed. Nu kan man skaffe de allerfleste Arbejdere en Fridag om Søndagen, og en Fridag har selvfølgelig mest at betyde, naar den falder sammen med den Dag, da andre Mennesker ogsaa have fri. I visse Virksomheder kan man ikke give fri om Søndagen, og her er man da tvungen til at vælge en anden Dag til Fridag. Men man har her fra Rigsdagens Side tidligere været meget utilbøjelig til at gaa ind paa, at man ved Lov skulde sikre en Fridag for Arbejdere. Man har hele Tiden skudt sig ind under, at skulde man det, maatte man gøre det i Forbindelse med Helligdagslovgivningen. Man har ikke fra Lovgivningsmagtens Side villet anerkende, at man har en Ret, endsige en Pligt til at lovgive om Arbejdsfridage. Man har sagt: Vi have kun en Pligt til at skaffe Befolkningen Adgang til at komme i Kirke paa Folkekirken Helligdage i saa stor Udstrækning, som det sociale Liv tillader det, og til at skaffe den fornødne Ro i saa Henseende. Det er paa Grundlag af denne Betragtning, vi ere komne til det Resultat, som er udtrykt i Forslaget her.

Til hvad det ærede Medlem i øvrigt sagde, skal jeg blot bemærke, at han jo ikke kan slutte saaledes, at man ikke behøvede at afgrænse Lærlingenes Nattearbejde, da Lærlingen selv vilde tage sig et Hvil. Man kunde da ogsaa sige: Vi behøve overhovedet ikke at give denne Lov. Jeg bemærkede kun, at vi andre ogsaa toge os en Hviletid. Men naar man vil give en Lov, maa man naturligvis indføre i Loven en lignende Ordning som den, der faktisk findes ude i Livet. Selv om man ikke har begrænset Lærlingenes Arbejdstid, har man dog truffet en Lovbestemmelse om den Tid, inden for hvilken en Mester maa beskæftige sine Lærlinge, ved Loven af 23de Maj 1873. I denne Lov er der nemlig angaaende Dagarbejde for Børn og unge Mennesker truffet Bestemmelse om, hvor

lang Tid de maa arbejde, og hvilke Afbrydelser de skulle have. Hvis man ikke gør det samme med Hensyn til Lærlinges Arbejde om Natten, ville Mestrene naturligvis gaa ud fra, at de have Lov til at benytte dem uafbrudt fra 9 til 5. Det ville humane Mennesker selvfølgelig ikke gøre, men man maa jo ogsaa tænke paa de inhumane, og derfor er det nødvendigt at træffe en Bestemmelse som denne. Det ærede Medlem mente, at jeg havde bebrødet ham, at han ikke havde talt om denne Sag paa et tidligere Tidspunkt. Det gjorde jeg i og for sig ikke, jeg konstaterede kun, at der havde været Lejlighed dertil tidligere. Og naar det ærede Medlem sluttede med at sige, at han var enig med Tendensen i Lovforslaget, men tvivlede om, at enkelte Bestemmelser deri ere rigtige, kan jeg dertil kun sige, at saa havde det været ønskeligt, om det ærede Medlem havde formet sine Tvivl i et Forslag, saa vi kunde have set, om det var bedre, end hvad vi her have opstillet. Som Forholdet nu er, kan jeg kun anbefale at vedtage Forslaget i den foreliggende Form.

Ellinger: Jeg sagde, at dette Lovforslag flere Gange tidligere havde været til Udvalgsbehandling, hvorfor der ingen Grund for mig var til nu, da Lovforslaget er 5—6 Aar gammelt, at stille Ændringsforslag dertil. Saa skulde jeg sætte mig meget grundig ind i hele Spørgsmaalet og give det en Behandling, der ligger naturligere for et Udvalg. Men nu, da Spørgsmaalet stilles til mig, om jeg vil stemme for dette Forslag, eller hvorledes jeg stiller mig til det, har jeg kun fremført min personlige Mening derom. I øvrigt sagde det ærede Medlem, at det vel ikke var min Mening, at naar en Forretning kun havde 1 Arbejder, skulde denne ikke have Søndagsfrihed. Det er selvfølgelig ikke min Mening. Jeg mener kun, at naar en Forretning er stillet saaledes, og det er der mange, der er, at den kun har 1 Mand, gør man vistnok næppe Ret i at tage Spørgsmaalet om Frihed og Ikke-Frihed fuldstændig bort fra de paagældende selv og træffe Lovbestemmelser, som ville bevirke, at denne Mand netop skal have fri Kl. 6 Søndag Morgen. Det Tidspunkt vil i mange Tilfælde sikkert være urigtigt. Saa maa jeg for øvrigt med Hensyn til Friheden sige, at er det end en kedelig Ting ved denne Forretning, at den fordrer Natarbejde, have de paagældende Arbejdere dog den store Fordel fremfor de allerfleste Arbejdere i de andre Fag, at de have deres Dag til